

Enheten för processsäkerhet och rörliga arbetsplatser
Åke Norelius, 010-730 9887

Marknadskontroll av stegar och ställningar på mässan "Byggmaskiner 2013" i Göteborg

Arbetsmiljöverket har genomfört marknadskontroll på mässan "Byggmaskiner 2013" den 12 - 14 mars 2013 av byggnadsställningar, kopplingar (till rörställningar), stegar och arbetsbockar. Marknadskontrollen gjordes av REP/RET och ISG gemensamt.

Planering och övriga förberedelser

En skrivelse, där marknadskontrollinsatsen på mässan förannonserades, sändes till samtliga utställare genom mässledningens försorg ca 4-5 veckor innan mässans början. Vi angav där vilka produkter vi ville kontrollera, vilka egenskaper hos produkterna vi ville kontrollera och vilken dokumentation av produkterna som skulle finnas i respektive monter.

Vi har studerat utställarlistan, som finns på mässans webbplats, och valt ut de utställare där vi förmodat att ställningar, stegar och arbetsbockar kan komma att finnas utställda. Listan bestod av ca 25 utställare. Erfarenhetsmässigt kan sägas att vissa av dessa utställare inte kommer att ha några av de aktuella produkterna i montern, men att det även kan finnas andra utställare (utöver de på listan) som visar produkter av det aktuella slaget. Detta kan dels bero på att utställarna anmäler sig sent till mässan, men även att de kan vara nya aktörer som inte är kända av oss. Ett särskilt formulär har tagits fram, för att enkelt kunna notera vilka ev. brister som gick att fastställa i respektive monter.

Vid kontrollen deltog, förutom Åke Norelius från REP, Mikael Holst från RET, Claes Hällqvist, Jörgen Conradsson, Carina Hamark och Maria Höcke från ISG. Kontrollen gjordes genom att två grupper (A resp. B) bildades, som vardera kontrollerade ca halva antalet utvalda utställare.

I grupp A ingick Åke Norelius, Jörgen Conradsson och Carina Hamark och i grupp B Mikael Holst, Claes Hällqvist och Maria Höcke.

Den 11 mars, dagen innan mässan öppnade, gick vi igenom den planerade insatsen och Norelius visade en sammanställning över vilka krav vi ställer vid marknadskontroll av dessa produkter när de ställs ut på mässor. I korthet krävs följande:

Ställningar, kopplingar, stegar och arbetsbockar ska vara typkontrollerade. Stegar kan även vara certifierade. Samtliga produkter ska vara märkta på föreskrivet sätt. Typkontrollintyg/certifikat ska kunna visas upp, och för ställningar ska även monteringsinstruktioner på svenska kunna uppvisas.

Det är viktigt att påpeka att det inte är förbjudet att ställa ut produkter, som inte uppfyller kraven, på mässor (se AML 3 kap 8 §). Dock måste man då tydligt ange att kraven inte är uppfyllda och att produkten inte får släppas ut på marknaden eller avlämnas för att tas i bruk förrän den uppfyller kraven. Arbetsmiljöverket har även medtagit exempel på anslag, som utställarna kan fästa på de produkter som inte uppfyller kraven.

Genomförande

Grupp A gjorde sin huvudsakliga insats den 12 mars och grupp B den 13 mars. Inledningsvis har vi först kontaktat mässans ledning och meddelat att vi kommer att genomföra kontrollen, eftersom det är viktigt att göra detta i ett tidigt skede. Vi har sedan under dagen besökt samtliga monter vi planerat besöka. Kommande dag har vi sedan gjort "återbesök" hos de utställare som hade brister i montern.

Något som kan noteras är att större delen av utställarna inte hade lagt märke till den information vi sänt ut innan mässan.

Ett annat faktum är att det ställdes ut förvånansvärt få stegar på mässan.

Resultatet av kontrollen blev enligt följande tabell:

	Antal monter med denna artikel	Totalt antal artiklar	Därav med brister
Stegar	1	5	0
Ställningar	11	26	3
Arbetsbockar	1	7	1
Kopplingar	2	4	2

Sammanlagt visades alltså 42 produkter (ställningar, kopplingar, stegar och arbetsbockar) varav 6 (ca 14 %) var behäftade med brister. De vanligaste bristerna var att utställarna inte kunde uppvisa typkontrollintyg eller motsvarande för produkterna i montern och att produkterna inte var korrekt märkta.

En förteckning över var bristerna fanns återfinns i bilaga 1. Brister fanns i totalt fyra montrar.

Två av utställarna valde att sätta upp anslag om att produkterna inte uppfyllde kraven i det skick de visades. De andra två utställarna valde att ta bort produkterna ur montern till dess att bristerna avhjälpes.

Effektmätning

Det är värt att notera att resultatet är en positiv förändring sedan tidigare byggmaskinmässor – se tabellen nedan:

År	2009	2011	2013
Antal utställda produkter av det aktuella slaget	92	55	42
Andel produkter med brister	24 %	22 %	14 %

Man kan även konstatera att antalet utställda produkter av det aktuella slaget var färre än vid föregående byggmaskinmässor. Resultatet bedöms dock inte vara avhängigt detta faktum.

Vissa synpunkter på vår kontroll har framförts av några av de leverantörer som fick kritik för att de inte följt reglerna. Vår bedömning är att de nu känner till vad som gäller, och att de försöker undvika sanktioner i framtiden. Vi antar därför resultatet blir ännu bättre att vid en eventuell kontroll på nästa byggmaskinmässa, som inträffar år 2015.

Åke Norelius

Bilaga 1: Tabell över utställare, produkter och brister